

Seat No	
------------	--

B.A.-I Semester-I Examination
Political Science (Optional) Paper-I
Indian Constitution : DSCPOL01101
Subject Code: 240901

Time: Three Hours

Total Marks: 80

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1 A) Choose the Correct alternatives from the following.

10

- 1 To honour National Anthem is a -----
a) Fundamental duty b) Principle of Ethics c) Ideal Principal d) Fundamental Rights
- 2 What type of Citizenship India has accepted?
a) Double b) Triple c) Single d) None of these
- 3 Who is the ex-officio chairman of Rajyasabha House?
a) President b) Vice President c) Prime Minister d) Speaker
- 4 Who give Letter of credence to ambassadors?
a) Prime Minister b) minister of Foreign Affairs c) Vice- President d) President
- 5 The power of Supreme Court to decide the Laws enacted by the Parliament are according to Constitution or not is called as---
a) Judicial Order b) Judicial review c) Judicial activism d) Judicial decision
- 6 Court is called Court of Record.
a) Supreme Court b) High Court c) District Court d) None of these
- 7 The power to increase the number of judges in the Supreme Court of India is vested in
a) Parliament b) Legislature c) Court d) None of these
- 8 By which name is the purpose, goal of goals, summarizing summaries?
a) Preamble b) Manifesto c) Diamond d) None Of These
- 9 Which law has the greatest impact on the Indian Constitution?
a) Act of 1909 b) Act of 1935 c) Act of 1919 d) Act of 1947
- 10 In which year the British Parliament passed the Montagu Chelmsford Amendment Act?
a) 1909 b) 1919 c) 1935 d) 1947

Q.1 B) Write answer in one sentence.

10

- 1 Which legislation is accepted in India by 1935?

- 2 Which law introduced the two-party system of government in India?
- 3 How many fundamental duties of Indian citizen are included in the Indian Constitution?
- 4 What kind of a country is India?
- 5 To Whom Rajyasabha represent?
- 6 Who has the Power to exercise casting vote in Lok sabha?
- 7 What is the method adopted for the election of the President?
- 8 Who appoints the judges of the High Court?
- 9 How many judges are there in the Supreme Court including the Chief Justice?
- 10 What is the retirement age of Supreme Court Judges?

Q.2. Write short Notes (Four out of Six) .

20

- 1 Cabinet Mission
- 2 Secular
- 3 Vice President
- 4 Features of Cabinet
- 5 Judicial Review
- 6 Composition of the District Court

Q.3. Write short Answers (Two out of Four) .

20

- 1 Explain the Origins of Indian Constitution.
- 2 Explain the Social and Economic Directive Principle of State.
- 3 Explain the principle of collective responsibility.
- 4 Explain the qualifications of the Chief Justice of the Supreme Court.

Q.4. Answer the following question on broad. (One out of two).

20

- 1 Explain the nature and importance of the Preamble of the Constitution of India.
 - 2 Explain Composition, Power and Function of Rajya Sabha.
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.A) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१०

- 1 राष्ट्रगीताचा मान राखणे हे -----
अ) मूलभूत कर्तव्य आहे ब) नैतिक तत्त्व आहे क) आदर्श तत्त्व आहे ड) मूलभूत हक्क आहे
- 2 भारताने नागरिकत्वाचा कोणता प्रकार स्वीकारला आहे?
अ) दुहेरी ब) तिहेरी क) एकेरी ड) यापैकी नाही
- 3 राज्यसभेचा पदसिद्ध अध्यक्ष कोण असतो?
अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) सभापती
- 4 परराष्ट्रातील राजदूतांना 'अधिकार पत्रे' देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
अ) पंतप्रधान ब) परराष्ट्रमंत्री क) उपराष्ट्रपती ड) राष्ट्रपती
- 5 कायदे मंडळाने केलेले कायदे घटनेशी सुसंगत आहेत किंवा नाहीत हे ठरविण्याच्या अधिकाराला काय म्हणतात?
अ) न्यायालयीन आदेश ब) न्यायालयीन पुनर्विलोकन क) न्यायालयीन सक्रियता ड) यापैकी नाही
- 6 न्यायालयास अभिलेख न्यायालय म्हणतात.
अ) सर्वोच्च न्यायालय ब) उच्च न्यायालय क) जिल्हा न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही
- 7 भारताचे सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची संख्या वाढविण्याच्या अधिकारला आहे.
अ) संसद ब) विधिमंडळ क) न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही
- 8 राज्यघटनेची उद्दिष्टे, ध्येये सारांशरूपाने सांगणाऱ्या उद्देशपत्रिकेला कोणत्या नावाने संबोधण्यात येते?
अ) सरनामा ब) जाहिरमान क) हुकूमनामा ड) यापैकी नाही
- 9 कोणत्या कायद्याचा भारतीय राज्यघटनेवर सर्वाधिक प्रभाव पडलेला आहे?
अ) १९०९ चा कायदा ब) १९३५ चा कायदा क) १९१९ चा कायदा ड) १९४७ चा कायदा
- 10 ब्रिटिश संसदेने मोंटेगू चेम्फर्ड सुधारणा कायदा कोणत्या साली मंजूर केला?
अ) १९०९ ब) १९१९ क) १९३५ ड) १९४७

Q.1 B) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

10

- 1 १९३५ च्या कायद्याने भारतात कोणती कायदेमंडळ पद्धती स्वीकारण्यात आली?
- 2 भारतात द्विदल राज्यपद्धतीचा आरंभ कोणत्या कायद्यामुळे झाला?
- 3 भारतीय राज्यघटनेत भारतीय नागरिकांची किती मूलभूत कर्तव्य सामाविष्ट केली आहेत?
- 4 भारत हे कोणत्या प्रकारचा देश आहे?
- 5 राज्यसभा कोणाचे प्रतिनिधित्व करते?
- 6 लोकसभेत निर्णायक मत देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
- 7 राष्ट्रपतींच्या निवडणुकीसाठी कोणती पद्धती स्वीकारली जाते?

- 8 उच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची नेमणूक कोणाकडून केली जाते.
- 9 सर्वोच्च न्यायालयात सरन्यायाधीशासहित एकूण किती न्यायाधीश आहेत.
- 10 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांचे निवृत्तीचे वय किती वर्ष आहे?

Q.2.टीपा लिहा. (सहा पैकी कोणतेही चार).

२०

- 1 कॅबिनेट मिशन योजना
- 2 धर्मनिरपेक्षता
- 3 उपराष्ट्रपती
- 4 मंत्रिमंडळाची वैशिष्ट्ये
- 5 न्यायालयीन पुनर्विलोकन
- 6 जिल्हा न्यायालयाची रचना

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही दोन) .

२०

- 1 भारतीय राज्यघटनेची उगमस्थाने स्पष्ट करा.
- 2 राज्याच्या धोरणांची सामाजिक व आर्थिक मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा.
- 3 सामुहिक जबाबदारीचे तत्व स्पष्ट करा.
- 4 सर्वोच्चन्यायालयाचे सरन्यायाधीश पात्रता स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

२०

- 1 भारतीय राज्यघटने भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्याचे स्वरूप व महत्व सांगा.
- 2 राज्यसभेची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A.-I Semester-I Examination
Political Science (Optional) Paper-I
Indian Constitution : DSCPOL01101
Subject Code: 240901

Time: Three Hours

Total Marks: 80

Q.1.A) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१०

1 राष्ट्रगीताचा मान राखणे हे -----

अ) मूलभूत कर्तव्य आहे ब) नैतिक तत्त्व आहे क) आदर्श तत्त्व आहे ड) मूलभूत हक्क आहे

Option 1

2 भारताने नागरिकत्वाचा कोणता प्रकार स्वीकारला आहे?

अ) दुहेरी ब) तिहेरी क) एकेरी ड) यापैकी नाही

Option 3

3 राज्यसभेचा पदसिद्ध अध्यक्ष कोण असतो?

अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) सभापती

Option 2

4 परराष्ट्रातील राजदूतांना 'अधिकार पत्रे' देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

अ) पंतप्रधान ब) परराष्ट्रमंत्री क) उपराष्ट्रपती ड) राष्ट्रपती

Option 4

5 कायदे मंडळाने केलेले कायदे घटनेशी सुसंगत आहेत किंवा नाहीत हे ठरविण्याच्या अधिकाराला काय म्हणतात?

अ) न्यायालयीन आदेश ब) न्यायालयीन पुनर्विलोकन क) न्यायालयीन सक्रियता ड) यापैकी नाही

Option 2

6 न्यायालयास अभिलेख न्यायालय म्हणतात.

अ) सर्वोच्च न्यायालय ब) उच्च न्यायालय क) जिल्हा न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही

Option 1

7 भारताचे सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची संख्या वाढविण्याच्या अधिकारला आहे.

अ) संसद ब) विधिमंडळ क) न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही

Option 1

8 राज्यघटनेची उद्दिष्टे, ध्येये सारांशरूपाने सांगणाऱ्या उद्देशपत्रिकेला कोणत्या नावाने संबोधण्यात येते?

अ) सरनामा ब) जाहिरमान क) हुकूमनामा ड) यापैकी नाही

Option 1

9 कोणत्या कायद्याचा भारतीय राज्यघटनेवर सर्वाधिक प्रभाव पडलेला आहे?

अ) १९०९ चा कायदा ब) १९३५ चा कायदा क) १९१९ चा कायदा ड) १९४७ चा कायदा

Option 2

10 ब्रिटिश संसदेने मॉटेगू चेम्फर्ड सुधारणा कायदा कोणत्या साली मंजूर केला?

अ) १९०९ ब) १९१९ क) १९३५ ड) १९४७

Option 2

Q.1 B) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

10

- 1 १९३५ च्या कायद्याने भारतात कोणती कायदेमंडळ पद्धती स्वीकारण्यात आली?
Ans:
Multilateral द्विगृही
- 2 भारतात द्विदल राज्यपद्धतीचा आरंभ कोणत्या कायद्यामुळे झाला?
Ans:
१९१९ च्या कायदा Act of 1919
- 3 भारतीय राज्यघटनेत भारतीय नागरिकांची किती मूलभूत कर्तव्य सामाविष्ट केली आहेत?
Ans:
11
- 4 भारत हे कोणत्या प्रकारचा देश आहे?
Ans:
धर्मनिरपेक्ष
- 5 राज्यसभा कोणाचे प्रतिनिधित्व करते?
Ans:
घटक राज्यांचे
- 6 लोकसभेत निर्णायक मत देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
Ans:
सभापती
- 7 राष्ट्रपतींच्या निवडणुकीसाठी कोणती पद्धती स्वीकारली जाते?
Ans:
निर्वाचक मंडळ – Electoral College System
- 8 उच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची नेमणूक कोणाकडून केली जाते.
Ans:
President
- 9 सर्वोच्च न्यायालयात सरन्यायाधीशासहित एकूण किती न्यायाधीश आहेत.
Ans:
33 Judges
- 10 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांचे निवृत्तीचे वय किती वर्ष आहे?
Ans:
६५ वर्ष

Q.2.टीपा लिहा. (सहा पैकी कोणतेही चार).

२०

- 1 कॅबिनेट मिशन योजना

Ans:

- 2 धर्मनिरपेक्षता

Ans:

3 उपराष्ट्रपती

Ans:

4 मंत्रिमंडळाची वैशिष्टे

Ans:

5 न्यायालयीन पुनर्विलोकन

Ans:

6 जिल्हा न्यायालयाची रचना

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही दोन) .

२०

1 भारतीय राज्यघटनेची उगमस्थाने स्पष्ट करा.

Ans:

2 राज्याच्या धोरणांची सामाजिक व आर्थिक मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा.

Ans:

3 सामुहिक जबाबदारीचे तत्व स्पष्ट करा.

Ans:

4 सर्वोच्च न्यायालयाचे सरन्यायाधीश पात्रता स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

२०

1 भारतीय राज्यघटने भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्याचे स्वरूप व महत्व सांगा.

Ans:

2 राज्यसभेची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Ans:
